ತುಳು ಗೀತಾಂಜಲಿ

ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆ:
ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ

ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕುಡಲ - ೫೭೫ ೦೦೩

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್

ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ

ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್

ಎಂ. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಪಿ. ಪುತ್ತೂರಾಯ

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟ

ಡಾ. ಸುನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ

ವಿಠಲ ಕಬಕ

ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ :

ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ತುಳು ಗೀತಾಂಜಲಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆ :
ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ

ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕುಡಲ - ೫೭೫ ೦೦೩

Bayya Mallige : Tulu Poems by **Pa. Vem. Acharya**
Published by : Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore - 3.

Chief Editor : **Dr. Srinivas Havanoor**

Pages : 40

2nd Impression : 2001

Price : Rs. 15

D.T.P. by : **Prasadhan Computers**, Mangalore - 575 004.
Printed at : **Unique Print,** Alake, Mangalore. Phone: 496382

ಶ್ರೀ ಪಾವೆಂ. ಅರೆನ ಬೊಡೆದಿನೊಟ್ಟುಗೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಪಾತೆರ

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಇಣೆದಾಂತಿ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನ ಮಹನೀಯೆರೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ದಿ। ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ನ ಶಿಷ್ಯೆ ಆದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ದೀಕ್ಷೆ ದೆತೊಂದು, ಸೊಂತ ಪಣವು ಕಾಸ್‌ದ ಕಷ್ಟೊದ ಪರಿಸ್ತಿತಿಡ್ಪಾದ್ ದೂರದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ಕಸ್ತೂರಿ ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕೆ ಆದ್ ಜಿಂಜ ಕಾಲ ಬೇಂದಿನಾರ್ ದಿ। ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಆಚಾರ್ಯೆರ್. ಪಾ.ವೆಂ. ಪಣ್ಪೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಿನ ಆರ್ ಕೆಲವೇ ಆಂಡಲಾ ಬಾರೀಕಾಲ ಒರಿಯುನ ಕೆಲವು ಕಬಿತೊಲೆನ್ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯೆರ್. ಬರೆತಿ ಕಬಿತೊಲೆನ್ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಣ್ಪೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕಣತ್ತೆರ್. ಅಯಿತ್ತ ಕಮ್ಮೆನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಗಮಸ್‌ಂಡ್.

ದಿ। ಪಾ. ವೆಂ. ಅರೆನ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ 15 ಸಂಪುಟೊಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಅರೆನ ಪುದರ್‌ದ ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿದಕುಲು ಕೈಕ್ ಗೆತೊಣ್ದೆರ್. ಈ ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆನ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುವರಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆ ಮಾಲೆದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆ ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ ಕೇಂಡೆರ್. ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಸುಯೋಗೊನು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕೊರಿನ ಡಾ. ಹಾವನೂರು ಬೊಕ್ಕ ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿದಕ್ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಉಂದೆತ್ತ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಅಕ್ಕರ ಜೋಡ್ಸಾಯಿನತ್ತಂದೆ ಈ ಬೇಲೆಡ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತಿನ ಡಾ. ನಾ. ದಾಮೋದರ ಶೆಟ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಯೂನಿಕ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಅಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕುಡ್ಲ
ಬೇಸ
10-6-2001

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬರೆತಿನಾಯನ ಅರಿಕೆ

ಬಾಳ ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬು ಪಣೆಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾದ್ರೆನ ಕೈಟ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪನಗ, ಆರ್ 'ನವಯುಗ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳು ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಯಾನ್ ರಡ್ಡಾ ಮೂಜಾ ತುಳು ಕಬಿತೊಲೆನಿ ಬರೆಯೆ. ಅಯಿಕ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳುತ ಪುದಾರ್ ಪೋಯಿ ಲೇಖಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ್ರೆನಂಚಿನಕುಲೆನ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ ತಿಕ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳು ಸಂಚಿಕೆ ಉಂತ್ಂಡ್. ಪಣೆಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಯಾನ್‌ಲಾ ಊರು ಬುಡುದು ಬಾಳ ಗುವ್ವೆಲ್‌ದ ನೀರ್ ಪರ್‌ದ್ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗ್ ಪೋದು ಬೂರಿಯೆ. ದುಂಬುಡ್ದುಲಾ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿನೇನ್ ದುಂಬೊತ್ತುದು ಅಯಿತ ಬಲೊಟು ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೊಂಡೆ; ವಂತೆ ಪುದಾರ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳುತ ಬರಾವು ಅಡೆಗೇ ಉತುಂಡ್.

ಇತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊಡ್ದುಂಬು, ತುಳುತ ಚಳವಳಿ ಕುಡಲಡ್ ಕುಡವೊರ ನೆದ್ರೆ ಕುಡ್ತುದು ಲಕ್ಕಿನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಲೇಖನಿಲಾ ವಂತೆ ಕುಂಬರೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ನನ ಪದ್ಯ ಬರೆವರೆ ಎನ್ನಡ್ದಾವಾಂದ್ ತೂವೆರೆ ಸೊಲ್ಪ ಕೈಕಾಟ ಮಲ್ತೆ.

ಈ ಕಬಿತೊಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪನ್ಪಿನವಾವಡ್ ಪನೊಪ್ಪಿನ ಆವಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದೆಟ್ ಬಾಳ ಅಂಶ ವಯಸ್ಸ್ ಪಡ್ದಾಯಿ ದಂಗಿನ ಬೊಕ್ಕ ಬರೇನವು. ಅಯಿಕುಲೆಡ್ ಜವ್ವನಿಯೆರೆನ್ ಮರ್ಲ್‌ಕಟ್ಟಾವಿ ಇಂದ್ರಜಾಲ ತೋಜಂಡ್. ಕೆಲವೆನಿ ಬರೆವನಗ, ನನಲಾ ಆತ್ ಕೃಷಿ ಆವಂದಿನ ನಮ ಬಾಸೆಡ್ ಗಂಭೀರಾಯಿಂಚಿನ ಆಲೋಚನೆಲೆನ್ ಪಣೆರೆಗ್ ಬರುವಾಂದ್ ತೂಪಿನ ಚಪಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಮುಲ್ಪುದ 'ಅರ್ತ' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೊ ಈ ಜಾತಿದವು. ಏನ್ನ ಸೊಣ್ಪತ್ತೊರ್ಂಬ ಪಾಲ್ ಬರಾವು ಕನ್ನಡೊಡಾದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಕನ್ನಡದ ಚಪ್ಪೆ ಈ ಕಬಿತೊಲೆಡ್ ಲಕ್‌ದ್ ತೋಜುನಾತ್ ಬೂರುದಿಜ್ಜಿ ಇಂದ್‌ದ್ ಎಣ್ಣುವೆ. ತುಳುಟು ಸಂಸ್ಕೃತದ ದಿಂಜ ಸಾಯದಾಂತೆ ದಿಣ್ಣದ ವಿಚಾರೊಲೆನಿ ತುಂಬುನ ಬಲ ಉಂಡೂಂದ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಯೊಂದೆ. ನೆಡ್ಪೆಚ್ಚಿಗೆದ ತೀರ್ಮಾನೊಲು ಓದುನಾಕುಲೆ ನ್ಯಾಯ ಚಾವಡಿಗ್ ಬುಡ್ತಿನವು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ದಿವಂಗತ ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಗೋಯೆಂಕಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು 'ಲಾಲಗಲೂಚಾರ್ಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಡಿ ಕರ್ಮವೀರ, ಕಸ್ತೂರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಹರಟೆಗಳನ್ನು ಬರೆದವರು. ಅದರಂತೆ ವೈಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಲಲಿತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿಯೂ ಸಿದ್ಧಹಸ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ೧೫ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾದ 'ಉಡುಪಿಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ' ಎಂಬುದು ಪ್ರಕಟವಾದ ಅನಿತರಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಜನರ ಕೈ ಸೇರಿದೆ. ಈ ತುಳು ಸಂಗ್ರಹವು ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ 'ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ'ಯೆಂಬ ಮರುಮುದ್ರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಪಾವೆಂ ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂತಸ ತಂದಿದೆ.

ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಕವನಗಳಿವೆ. (ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅವರು ಬರೆದದ್ದು ಕಡಿಮೆಯೇ). ಇದರ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ಅವರ ತರುಣ ವಯದ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ತಾಯ್ನುಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಮತೆ ತವರು ಮನೆಯದಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲವೆ. ಅವರು ಮೂಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಮೂರನೆಯ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಇಲ್ಲಿಯ ಎರಡನೆಯ ಕವನವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು).

ಇವಷ್ಟೇ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಶಿಲ್ಪ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ್ದೆನಿಸಿದೆ. ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದಕವೂ ಆಗಿವೆ. 'ಗೋಪಿ'ಯಂತಹ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಮಿಕತೆ ಹಣಿಕಿಕ್ಕಿದೆ. ಅವರ 'ಆಯಿಜಿ ನರಮಾನಿ' ಕವಿತೆ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದಿವಂಗತ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸಭಟ್ಟರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದೆ. "ನಮ್ಮ ತುಳು ಭಾಷೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮೌಲಿಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದಾದರೆ ಅಭಿಮಾನ ಪಡತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯೇ ಸೈ" ಎಂದು ಉದ್ಗಾರವೆತ್ತಿದ್ದರು. ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಇಂಥ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕವಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕವನಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬೇಸರ ಉಳಿದೇ ಉಳೀತದೆ.

'ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ'ಯ ಮರು ಪ್ರಕಟನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಿತ್ರ ಪೊಳಲಿಯವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿದರು. ಸಮಿತಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಿತ್ರ ಡಾ. ನಾ. ದಾಮೋದರ ಶೆಟ್ಟರು ಇದರ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ, ತಮ್ಮದೇ ಕೆಲಸವೆಂಬಂತೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಾ.ವೆಂ. ವಿಶ್ವಸ್ತ ಸಮಿತಿಯು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಹಾಗೂ ಈ ಇಬ್ಬರು ಉದಾರವಂತರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು — ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ

೩ ಮೇ ೨೦೦೧ — ಸಂಪಾದಕ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಪಾತೆರ
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ
ಬರೆತಿನಾಯನ ಅರಿಕೆ

೧. ಸತ್ಯೊಗು ಪ್ರಾರ್ತನೆ ೧
೨. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಿನೆಪು ೩
೩. ರಾಮದೇವೆರೆ ಸತ್ಯ ೫
೪. ಗೋಪಿ ೮
೫. ಅರ್ತ ೧೦
೬. ಯುಗಾದಿ - ದುರ್ಮತಿ ೧೩
೭. ಬಡವು ೧೫
೮. ಕೆಡಿ ೧ - ೪ ೧೭
೯. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು ೧೮
೧೦. ಗೌತಮಿ - ಗೌತಮೆ ೨೧
೧೧. ಬಿನ್ನಯ ೨೪
೧೨. ಎನ್ನ ರಾಮಾಯಣ ೨೫
೧೩. ಆಯಿಜಿ ನರಮಾನಿ ೨೭

೧. ಸತ್ಯೊಗು ಪ್ರಾರ್ತನೆ

ಬೊನ್ಯೊಡುಪ್ಪಿನ ಕೆಡಿತಲೆಕ್ಕ
ಉಡಲ್‌ಡಡಂಗಿನ ಸತ್ಯನೇ !
ಲಕ್ಕ್ಲಾ! ಎಚ್ಚರೊಗು ಬಲ್ಲಾ!
ಎನ್ನ ಕೋಣೆಗ್ ತುಡರ್ ಆಲಾ!
ಎನ್ನ ತಾದಿಗ್ ತೂಟೆ ಆಲಾ !
ಎನ್ನ ಬೀದಿಗ್ ದೀಪ ಆಲಾ !
ಎನ್ನ ಲೋಕೋಗು ನೇಸರಾಲಾ !
ಉಡಲ್‌ಡಡೆಂಗಿನ ಸತ್ಯೆನೇ!

ಊಡಲ್‌ಡಡೆಂಗಿನ ಸತ್ಯನೇ!
ಕುಡ್ತು ಲಕ್ಕ್ಲ ಮಿತ್ಯೊನ್ !
ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ದಿ ಇರ್ಲ್‌ಡ್
ದಿನ್ನ ತೂಟೆದ ಬೊಳ್ಪುಡು
ನಡಪಿ ತೆಗಲೆನ್ ಕೊರ್ಡುಲಾ !
ತಿರ್ತ್ ಪರಫಿನ ಉಚ್ಚುಗು,
ಪುಡೆಟ್ ಗುರೆಪಿನ ಪಿಲಿಕ್ಲೆಗ್,
ಮಿತ್ತ್ ಕೂಗುನ ಗುಮ್ಮೆಗ್
ಸುತ್ತ ಕಲ್ಕುನ ಬೂತೊಗು
ಪೊಡಿಯಂದಿನ ಧೈರ್ಯೊನು
ಕೊರುದು ನಡಪುಡು ಪೆಜ್ಜೆನ್!

ಉಡಲ್‌ಡಡೆಂಗಿನ ಸತ್ಯನೇ!
ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲುದ ಮಿತ್ಯೊಗು
ಮರ್ಲ್‌ಕಟ್ಟು ಅಂಗಲ್ಪೊಗು,

ತಂಪು ತಂಪುದ ಸುಳ್ಳಿಡು
ನೀಂದುವೇಂಬ್ಬಿನ ಆಸೆಗ್,
ಕಪ್ಪುಕಪ್ಪುದ ನಿರೆಲ್‌ಡ್
ಜೆತ್‌ದುಬುಡ್ಪಿ ಆಲಸ್ಯೊಗು
ಲಗಾಂ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಸವಾರಿ ಮಲ್ಪುಲ
ಎನ್ನ ಈ ಕಾಟ್ ಕುದುರೆನ್ !

ಉಡಲ್‌ಡಡಂಗಿನ ಸತ್ಯನೇ !
'ಎನ್ನ ತರೆ ಈ ಕಾಪುಲ '
ಪಂಡ್ದ್ ಮಲ್ಪಯೆ ಪ್ರಾರ್ತನೆ ;
ಕಾಪುವಡ ಕಾಪಾಡ್‌ಲ
ಎನ್ನ ಕೈ ; ಎನ ನಾಲಯಿ;
ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್!

೨. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಿನೆಪು

ತುಳುನಾಡೇ, ಓ ತುಳುನಾಡೇ,
ಎನ ಪಕ್ಕಿದ ಗೂಡೇ!

ಆ - ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ವಾ ಕಂಪುಂಡಾ,
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನೀರ್‌ಡ್ ವಾ ತಂಪುಂಡಾ,
ಆ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಗಾಲಿಡ್ ವಾ ಒಯ್ಪುಂಡಾ,
ಪಿನಯೆ - ಯಾನ್ ಪಿನಯೆ ;

ಇಜ್ಜಡ - ಒಲ್ಲೊ ಒಲ್ಲೊ ಒಲ್ಪನೊ ತಿರ್‌ಗ್‌ಂಡಲಾ,
ನೂದು ಗಾವುದತ ದೂರ ಆಂಡಲಾ,
ಮೂಜಿ ಪತ್ತ್ ಮರಿಯಾಲ ಪೋಂಡಲಾ,
ಒಯ್ಪುಂಡೇ - ಅವು ಒಯ್ಪುಂಡೇ !

ಎನ - ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪರಿಯೆರೆ ತೆಲಿ ದಾಂತೆ,
ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಮುಲಿದಾಂತೆ,
ದಿಕೆಲ್‌ಗ್ ಪುಂಡಿ ಬಿಜಿಕ್ಕೈಲ ದಾಂತೆ,

ದಿಣ್ಣ-ದಿಣ್ಣ ಕಾರ್ ಒಯ್ತೊಂದು,
ವಾ ವಾ ದೇಸೊನು ಸುತ್ತು ಪಾಡಿಯೆ,
ಒಳ್ಳೊಳ್ಳು ಸ್ನೇಹದ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡಿಯೆ,
ಊರುದ ಮೋಕೆನಿ ಕುತ್ತು ಪಾಡಿಯೆ,
ಕುಡಲಾ ಬುಡಂದೆ ಚಿಗ್‌ರುಂಡೇ !

ಈ - ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಸೀಮೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ,
ತುಳು ಪಾತೆರ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರುಂಡ,
ತುಳು ನೇಸರ್ ಎನ ಮೆಯ್ಕ್ ಮುಟುಂಡ,

ಮನಸ್‌ದ - ಗೊಡ್ಡುಗು ಬಂಜಿ ಬರ್ಪುಂಡೆ !
ಪತ್ತ್ ಬಾಸೆಲೆನಿ ಕಲ್ತೆ, ಬರೆಯೆ,
ನೂದೂ ಗುವ್ವೆಲ್‌ದ ನೀರ್‌ನಿ ಪರಿಯೆ,
ಸಾ'ರ ಜಾಗುಲೆಡ್ ಮನಸ್‌ನಿ ನಡಿಯೆ.
ಒಲ್ಪಲ ಬೇರೇ ಕೊಲ್ಪಂದೇ!

ಮಲೆತ್ತ್ ನಡಪು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಣ್,
ತೆಲ್ತ್ ಪಾತೆರುನ ಅಲ್ಪದ ಪೊಣ್ಣು,
ಗುರೆತ್ತ್ ಕೂಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಡಲ್,

ಬೇತೆನೇ - ಅವು ಬೇತೆನೇ !
ತುಳು ನಾಡ್‌ಡ್ ಬದ್ಕೆರೆ ಆ'ಜ್ಜಡಲಾ,
ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಲ್ಪೆರೆ ಆ'ಜ್ಜಡಲಾ,
ಕಡೆತ್ತ ಉಸುಲುನಿ ಬುಡರೆಗಾಂಡಲಾ

ತುಳು - ನಾಡ್‌ಗ್ ಪೋವೊಡು ತೋಜುಂಡು.
ತುಳು ನಾಡ್‌ದ ಗಾಳಿಡ್ ಗಾಳಿ ಆದ್
ಕಡಲ ಕರೆತ ಗಾಳಿದ ಮರಕುಲೆಡ್,
ಪನಂದೆ ಒರಿತಿನ ಎನ ಪದೊಕುಲೆನ್
ನುಡಿವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣುಂಡು.

೩. ರಾಮದೇವೆರೆ ಸತ್ಯ

ರಾಮ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಊರಂದಿ ಊರುಂಡ
ಈ ಭಾರತದ ನಿಲೊಟು ನಾಡ್ಂಡ ಒಲ್ಲಾಂಡ?

ಒಂಜೊಂಜಿ ಊರುಡುಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ತುದೆ - ತಾರ್,
ಕೆದು-ಗುಂಡಿ, ಅಜೆ - ಪಾದೆ, ಅರ್ಬಿ- ನೀರ್, ಮರ - ಬೂರು,
ಚಣಿಲಣಿಲ್, ಪಕ್ಕಿ - ಪರಣೆ, ಪಾರುನವು - ಪರಪುನವು,
ನೀಂದುನವು - ನಡಪುನವು, ನಲಿಪುನವು, ನುಡಿಪಿನವು,
ರಾಮ ದೇವೆರೆನ ಗುರ್ತಾರ್ತ ಪನ್ಪಿನವುಂಡು :

ಕಲ್ಲ್ ಪೊಣ್ಣಾಯಿನವು, ಕಪಿ ಕಡಲ್ ಲಾಗಿನವು,
ಕಾಡ ಕೊರಮೆದಿನ ಮಡೆ ದೇವೆರೇ ತಿಂದಿನವು,
ಕಳ್ಳೆರೆ ಕುಜುಂಬೆ ಕರುಣಾಳು ರಿಸಿ ಆಯಿನವು,
ಮಲೆಕುಡಿಯೆ ಆದಿಕವಿ ಪಟ್ಟ, ಪಡೆವೊಂದಿನವು ;
ಉಂದು ಮಾತೆರ್‍ಲ ಓದಿನ ಕತೆನೆ : ಕೇನಂದಿ
ಕತೆ ಪನ್ಪೆ ಕೆಲವು : ಊರುಂಡು ಒಂಜಾನೊಂಜಿ -

ಅಲ್ಲೊಂಜಿ ಕಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟೆದ ನಡುಟು ಅತ್ತಸದ
ಮರ ಉಂಡು, ತ್ರೇತಾಯುಗೊಟೆ ಪುಟುದು ಬುಲೆದಿನವು ;
ಲಕ್ಸ ಇರೆ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗೆಲ್ಲ್‌ಡ್ ಗಾಳಿ ಬೀಜನಗ
ನಲ್ಪುಂಡು ; ಆಂಡ ಬಿಲ್‌ಕುಲ್ ಸಬ್ದ ಮಲ್ಪುಜಿಗೆ :
ದಾಯೆಗ್ ಪನ್ಂಡ, ವನವಾಸದಗ ತಿರ್ಗೊಂದು
ರಾಮ ದೇವೆರ್‍ಲ ಜಾನಕಿ ಅಮ್ಮಲಾ ಅಡೆಗ್
ಬತ್ತೆರ್‍ಗೆ ; ದೆತ್ತೆರ್‍ಗೆ ಒಂಜಿಲ್ರ್ ಮರತಡಿಟ್ ;

ಆಪಗ, ಸಂಭ್ರಮೊಟು ನಲ್ಪುನ ಇರೆಕುಲೆನ ಗೌಜಿ
ತೂದು, "ದೇವೆರ್ ಜೆತ್ತ್‌ದೆರ್! ಸಬ್ಬ ಮಲ್ಪುಂದೆ!"
ಇನ್ಪಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್‌ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್ ಮುನಿದ್ !

ನನವೊಂಜಿ ಊರುಡು ರೆಂಜದ ಮರತ ಕಟ್ಟೆಡ್
ಸೀತೆ ರಾಮೆರ್ ಇರ್ಲ್ ಕಳೆದ್, ಪುಲ್ಯೊಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್
ಸೀತಮ್ಮ ಭೂಪಾಳಿ ರಾಗೊಡು ಉದಯರಾಗ
ಪಾಡಿಯೆರ್‌ಗೆ : ಆ ಮರೊಟು ಕಕ್ಕೆ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ
ಕೋಗಿಲೆದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಕೂಗುಂಡು ಇನಿಕ್ಲಾ !
ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್, ಬಾಣೊಡ ಗುಟ್ಟು ಪಾತೆರುನ
ಪಾದೆ, ಪಾದೆದ ಕೊಡಿಟ್ ಉಂಡು ಪೆಜ್ಜಿದ ಜೋಡಿ :
ಜಾನಕಿನಿ ನಾಡೊಂದು ರಾಮ ದೇವೆರ್ ಅಡೆಗ್
ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಪಾದೆದ ಕೊಡಿಟ್ಟ್ ಉಂತಿಯೆರೆಗೆ,
ಅಲ್ಪ ಉಂತುದು ಸುತ್ತುಮುತ್ತ ಕಣ್ ಬೀತೆರ್‌ಗೆ ;
ಆ ಪಾದೆ ಏರುನವು ಕಷ್ಟ. ಕಷ್ಟಾಂಡಲಾ
ಪೊಸ ಮದ್ಮೊಳು ಮದ್ಮಾಯೆ ಪಾದೆ ಏರ್‌ದ್ ಪೋದು,
ಆ ಪಾದೊಳೆಗ್ ನೆಸಲ್ ಮುಟ್ಟಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ
ಏದಗಲಾ ಆಕುಳೆಗ್ ಅಗಲಿಕೆ ಬರಂದ್‌ಗೆ !

ನನ ಒಂಜಿ ಊರ ಕಲ್ಪುಂಡೆದ ನಡುಟ್ಟೇ
ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯವು ಕೊಂಡ, ಮರಿಯಾಲ ಅರೆಗಾಲ
ಅಯಿಟ್ ಯಾಪಲ ತೇಕೆ ನೀರ್, ಉಗುರ ಬೆಚ್ಚ;
ಅಯಿತ ಕತೆನಾ? ರಾಮ ದೇವೆರ್ ಬೊಡೆದಿನಿ ನಾಡ್- ನಾಡ್ದ್
ಕಾರ್ ಸೋತುದು, ಉಡಲ್‌ಬೆಯ್ತ್‌ದ್, ಮನಸ್ ಬಾಡ್‌ದ್
ಅಯಿಟೆ ಕುಲ್ಲುದು ಕಣ್ಣನೀರ್ ಬುಡಿಯೆರ್‌ಗೆ ; ಅವು
ಯಾಪಲಾ ಬಚ್ಚಂದಿ ಕೊಂಡ ಆಂಡ್‌ಗೆ : ಅಯಿಟ್
ಮಿಯಿನಕುಳೆಗ್ ಕಣ್ಣನೀರ್ ಬುಡ್ಪಿನ ಯೋಗ
ಏದಗಲ ಬರಂದ್‌ಗೆ ! ಬೊಕ ಒಂಜಿ ತುದೆಟ್ಟ್,

ಒಂಜಿ ಗಾಂತ್ರದ ಗುಂಡಿ, ಅಯಿಟ್ ಬಣ್ಣದ ಮೀನ
ಪುಂಡು ಪುಂಡು; ತ್ರೇತಾಯುಗೊಟು ಅಮ್ಮ ಸೀತಮ್ಮ
ಅಯಿಕುಲೆಗ್ ನವಣೆದ ನುಪ್ಪು ಕೊರುಕೊರುದು
ತಾಂಕ್‌ದೆರ್, ಆ ಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್‌ದ್ ಏರ್‌ಲಾ
ತಿನಿಯೆರ್‌ಗೆ ! -

ಇಂಚಿ ಕತೆ ಊರೂರುಗೊಂಜೊಂಜಿ !
ಉಂದು ಸತ್ಯನ ಕೇನ್ವರಾ? ಯಾನ್ ಪಿನಯೆ.
ಸತ್ಯ - ಮಿತ್ಯದ ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡು ಬುದ್ದಿಯೆ ಕುದ್ಯ.
ಅಪ್ಪೆ - ಬಾಲೆದ ಸತ್ಯ, ಬೊಡೆದಿ - ಕಂಡನಿ ಸತ್ಯ,
ಬಗ್ತೆ - ದೇವೆರೆ ಸತ್ಯ - ನ್ಯಾಯ ಚಾವಡಿದ ಸತ್ಯ ಅತ್ತ್ :
ಪಾತೆರದ ಸತ್ಯ, ನುಡಿತ್ತ ಸತ್ಯ, ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ ಸತ್ಯ -
ಮಾತ ಒಂಚೇ ಸತ್ಯ ಆವಂದ್, ಮನಸ್ ಲಾಗಿದ್ ಲಪ್ಪು
ಸತ್ಯ ಎಕ್ಕಂದ್ ಮುಳ - ಮಾರ್ಪುಲೆನ ಲಪ್ಪುಲೆಗ್ !

೪. ಗೋಪಿ

ಗೋಪಿ ಸರಸರ ಬತ್ತೊಲು,
ಆಲ್ ಒರ್ತಿಯೆ ಇತ್ತೊಲು
ಕಣ್ಣ್ ಸುತ್ತಲ ಬೀತೊಲು,
ತುತುದಿ ಕುಂಟುನಿ ಗಿಲ್ಟೊಲು,
ಮಡ್ತ್‌ದಲ್ಪನೆ ದೀಯೊಲು,
ಯಮುನೆ - ನೀರ್‌ಗ್ ಜತ್ತೊಲು.

ಗೋಪಿ ಗುಂಡಿಗ್ ಜತ್ತೊಲು,
ಸರ್ಕ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯೊಲು,
ಕೃಷ್ಣೆ ಒಲ್ಲುಲ ಬರುವೆನಾ
ಪಂಡ್ದ್ ಗಾಬಿರಿ ಆಯೊಲು.

ಗೋಪಿ ಒಯ್ಲ್‌ಡ್ ನೀಂದ್ಯೊಲು,
ಕಬ್ಬೆ - ಮರಂಕನೆ ಆಯೊಲು ;
ಸರ್ಕ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯೊಲು :
ಕಳ್ಳೆ ಗೋಯಿಂದೆ ಬತ್ತೆನಾ?

ಕಂಟೆಲ್ - ಮುಲ್ಕುನ ನೀರ್‌ಡ್
ಕಾರ್ ಊರುದು ಉಂತ್ಯೊಲು,
ಮೆಯ್ಕಿ ಗಸಗಸ ಉದ್ಯೊಲು,
ನೀರ್ ಮೋನೆಗ್ ತೇತೊಲು ;
ಗರ್ಕ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯೊಲು
ಕಳ್ಳೆ ಗೋಪಾಲೆ ಬತ್ತೆನಾ?

ಕುಂಟು - ರವಕೆನ್ ಕಂಡ್ಯೆನಾ?
ಮರ ಮಿತ್ತೇರ್‍ದ್ ಕುಲ್ಯೆನಾ?

ಬೊಕಲ ನೀಂದ್ಯೊಲು, ಮರಂಕನೇ'ಯೊಲು,
ಗಾಬ್ರಿ ಬೂರ್ಯೊಲು, ಕರೆನಿ ತೂಯೊಲು,
ಕುಡಲ ನೀಂದ್ಯೊಲು, ಕಂಕನೇ'ಯೊಲು,
ಕಾರ್ ಬಡ್ತೊಲು, ಕೈನಿ ಬಿತೋಲು,
ಪೊಕ್ಕ - ಪೊಕ್ಕಡೆ ನೀರ್ ತೇತೊಲು,
ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಯೊಲು, ಕಣ್ಣ್ ದೆತ್ತೊಲು.

ಕೈಲ ಕಾರ್‍ಲ ಸೋತುದು,
ಕರೆತ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್
ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ನೀಂದ್‌ದ್
ಬತ್‌ದ್ ಕಟ್ನನಿ ಪತ್ತ್‌ದ್,
ಗೋಪಿ ನಿಲೊಕ್ಕು ಬತ್ತೊಲು,

ಗಾಬ್ರಿ ಆಯಿನ ನಮುನೆಡ್
ಕುಂಟು ದೀತಿನ ಜಾಗ್‌ಗ್
ಪಾರ್ ಪಾರ್‍ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್,
ಕುಂಟು - ಕುಪ್ಪಸ ಮಾತಲ
ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಇತ್ತಿನ
ತೂದು ಗೋಪಿ ನಿರಾಸೆಡ್
ಉದ್ದ ಉಸುಲುನಿ ಬುಡಿಯೊಲು.

೫. ಅರ್ತ

ಇಜ್ಜಿ. ದಾಲಾ ಅರ್ತ ತೋಜುಜ್ಜಿ. ಏತ್
ನಾಡ್‌ಅಂಡಲಾ, ಏತ್ ಕೂಡಾದ್ ಕರಿನಾಂಡಲಾ
ಲೆಕ್ಕ ಸಮ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ಈ ಬರಿಟ್ ಪತ್ತೆ
ಪಾಡ್‌ಂಡ ಆ ಪುಡೆಟ್ ಪೊಲಿಗೆ ಬುಡ್ಪುಂಡು;
ಇಜ್ಜಾಂಡ ನಡ್ಡೆಡೇ ಪಿಸಿವುಂಡು : ಬಯ್ಯ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪುಂಡು; ಪಡ್ಡಯಿಡ್
ಆರಾಟೊ ಆಪುಂಡು; ಗೆಂಡೊಗು ಏರೋ ನೀರ್
ಮಯ್ಪುವೆರ್.

ಪುಲ್ಯೊಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಪತ್‌ದ್
ಪೊಂಬ್ಲು-ಪೊಂಬ್ಲುದು ಕಡೆಕ್ ಒರಿಪಿನವು ಉಂದೆನಾ?
ಈ ಮಜಿತ ರಾಸಿಯಾ? ಕರಿಕಟಿನ ತಿರಿಯಾ?
ಪೇರ್ ಕಾಯ್ತಿನ ಹಟ್ಟಿ, ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡಿನ ಕಡ್ಯ,
ನುಪ್ಪು ಬೆಯ್ತಿನ ಕರ, ಬೆಯ್ಯಾದಿ ಕುಕ್ಕುದ ಮಂಡೆ -
ಮಾತಲಾ ಉಡೆದ್ ಪೋಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಓಡೆನಾ?
ಈ ತುದೆಕ್ ಕಡೆಕ್‌ಲಾ ಕಡಲ್ ತಿಕ್ಕಂದೆನೇ
ಪೊಯ್ಯೆಗುಡ್ಡೆದ ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಗಿಡ್ಕಾದ್
ಆಜುನವೆ ಗತಿಯಾ?

ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ, ಏರೆ'ಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ.
ನರಮಾನಿ ಪುಟುದಿನ ಬಜೀ ಪ್ರಸ್ನೆ ಕೇಣೆರೆಗ್ :
ಉತ್ತರ ನಾಡೆರೆ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಪಿರ ಬತ್ತಿಜ್ಜೆ .

ಪಿಂದೇ' ನ್ಪಿನಾಯೆ ಕೇನ್‌ಂಡ ಸಮ ಪನ್ಪುಜ್ಜೆ.
ಪಿಂದಿನವು ದಾದಾಂದ್ ; ಆಯೆರೆಡ್ ಉಂಡು' ನ್ಪೆ ;
ಈಯೆರೆಡ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕು ಪನ್ಪೆ ನನ ಒರಿ; ನನಲಾ ಒರಿ
'ಅಹಹಹಾ ! ಎಂಚಿ ಆನಂದ' ಇನ್ಪೆ ; ದಾದೊ ಕೇನ್‌ಂಡ
ಪೊಟ್ಟೆ ತಿಂದಿನ ಬೆಲ್ಲ ! ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನನಗ ಊಜುಂಡು
ನಾಲಯಿಡ್ ನೀರ್; ಬಂಜಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಲಿ !

ಎನ್‌ಕ್ ಇಂಚ ತೋಜುಂಡೆ - ನರಮಾನಿ ಇನ್ಪಿನವು
ಗೂಂಟ ಬಡ್ತ್‌ದ್ ಮೇವೆರೆಗ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಕಂಜಿ.
ಬಲ್ಲ್ ಏತುದ್ದ ಉಂಡಂಡಲ ಅಯ್ಕ್ ಕೊಡಿ ಉಂಡು;
ಆ ಕೊಡಿಟ್ ಉಲ್ಲುಂಡು; ಆ ಉಲ್ಲು ಕಂಟೆಲ್‌ಡ್.
ಬಾಳ ಒಯ್ತ್‌ಅಂಡ ನಾಲಿಡ್ ಪತ್‌ದಿನ ಲೆಕ್ಕ
ಆಪುಂಡು. ಬಲ್ಲ್ ಕಡ್ತೊಂದು ಪಾರುನ ಆಸೆ
ಬಜಿ ಮಲ್ಲ್.

ಎಕ್ಕಾವೆ, ಎಕ್ಕಾವೆ, ಎಕ್ಕಾವೆ, ನರಮಾನಿ ;
ಕಡೆಕ್ ಬಡವಾಪುಂಡು ; ಬೈಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಪತ್ತ -
ಪಜಿರ್ ಕರ್ಪುವೆ : ಕಡೆವನಗ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ ತಿಕ್‌ದ್
ಥಕ್! ಉಬಿಯೊಡುಂದ್ ಎಣ್ಣುವೆ: ಬಂಜಿದ ಕರ್ಮ
ಉಬಿಯೆರೆಗ್ ಬುಡ್ಪುಜ್ಜಿ.

ನುಂಗೊಡೇ ನರಮಾನಿ ನುಂಗೊಡೇ !
ಬಂಜಿ ದಿಂಜ್‌ಂಡ ಕುಡ ಎಕ್ಕಾವೆರೆಗ್ ಸುರು.
ಬಂಜಿ ಒಯ್ಪುಂಡು ನಿಲೊಕ್ಕು, ಮನಸ್ ಬಾಣೊಗು.
ಮೇವೊಂದು, ಮೇವೊಂದು, ನಡ್ಡೆ ನಡ್ಡೆಡ್ ನೀಲ
ಬಾಣೊನು ಕನಂಬರಿತ್ತೊಂದು, ನಿಲೊಟ್ಟೇ
ದುಂಬುದುಂಬು ನಡಪ್ಪೊಡು - ನಡಪ್ಪುವೆ ;
ಸುತ್ತು ಸುತ್ತು ನಡಪುವೆ, ಬಲ್ಲ್ ಗೂಂಟೊಗು ಸುತ್ತು
ಬೂರುಂಡು; ಗಿಡ್ಡ್ ಗಿಡ್ಡಾಪುಂಡು. ಕಡೆಕ್ ಒಂಜಿ
ದಿನ ಬಲ್ಲ್ ಮುಗಿವುಂಡು, ಬೈಲ್‌ಡ್‌ಲ ಪಜಿರ್
ಮುಗಿವುಂಡು. ಗಲ್ಪೆರೆಗ್ ಬರಂದಿನ ಗೂಂಟೊಗು
ಬತ್‌ದ್ ಉಂತುವೆ.

ನರಮಾನಿನ ಕಷ್ಟ ಇಚಿತ್ರ ಕಷ್ಟ :
ಆಯೆ ಬಾಳ ಇಚಿತ್ರ ಪಕ್ಕಿ : ಆಯಗ್ ಮುಡುಟು
ರೆಂಕೆ ಇಜ್ಜಿ ; ಮನಸ್‌ಗ್ ಮಾತ್ರ ನೂದು ರೆಂಕೆ.
ಬಂಜಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಕಂಜಿ ಪಂಜಿ ಆಂಡಲಾ,
ಮನಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್, ಪಾರುನ ಹಂಸ ಪಕ್ಕಿಡ
'ಮಾನಸ ಸರ್ವಾರದ ನೀರ್ ಕೊಣಲಾ'ಪನ್ಪೆ.
ತನಟನೆ ತಾನ್ ಕೋಪ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಂಗರ ಪರ್ಪೆ.
ಲೋಕೊಡಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಜೀವೊಗುಲಾ ನೇಡ್
ಪನ್ಪಿನವುಂಡು, ದುಕ್ಕ ಪನ್ಪಿನ ಮಾತ್ರ
ಮನ್‌ಸ ಪಾಲ್‌ದ ಗಂಟ್.

ಒಯಿಕ್ ಉಂದು ಮಾತ ?
ಅರ್ತ, ಅರ್ತ ಬೋಡೂನ್ಪೆ ನರಮಾನಿ, ಅವು ತಿಕ್ಕಂದೆ
ಪೊಡ್ಪುವೆ, ಪೊಡ್ತೊನುವೆ; ಕಡ್ಪುವೆ, ಕಡ್ತೊನುವೆ.
ಪರದೆದ ಆಪೆದೆಕ್ಕ್ ದಾದಾವುಂಡು? ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಡ,
ಪರದೆ ದಾಯೆಗ್ ಜಪುಡಾದೇರ್? ಇಂದೆನಿ ತೂಂಡ
ಮರ್ಲ್‌ಗ್ ಕಟ್‌ದಿ ಕನತಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡೆ !
ಅಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಂಜೇ ತರತ
ಮರ್ಲೆರಾ ? ನೆಕ್ಕ್ ದಾನಿಯೋ ಅರ್ತ ಉಪ್ಪೊಡೇ!
ಅವು ಕೈಕ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಲಾ ನೀರ ಉಲಯಿದ ಮೀನ -
ಲೆಕ್ಕ ಪುಸ್ಕ ಜಾರ್‌ದ್ ತತ್ತ್ ಪೋಪುಂಡು ;
ಮಿಂಚ್‌ದ್ ಮದೆ ಆಯಿನ ಪೊಣ್ಣು
ತೆಗಲೆದ ಬಾಣೊಡು ಗುಡುಗು ಲಕ್ಕಾವುಂಡು,
ತೆಡಿಲ್ ಪುಡಪಾವುಂಡು, ನೆದ್ರೆಡ್‌ದ್
ಕುರ್ಕುದ್ ಲಕ್‌ಡಾವುಂಡು.

ಇಜ್ಜಿ, ನರಮಾನಿಗ್
ನೆದ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ, ನೆದ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ, ನೆದ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ.

೬. ಯುಗಾದಿ -ದುರ್ಮತಿ

ಅಲ್ಪ ತೂಲ ! ಕುಡೊಂಜಿ ಪಲ್‌ಂದ್ ಇರೆ ತಾಲ್‌ಂಡ್
ಅಮಾಸೆದ ಕರ್ಗಾನ್ ಕರ್ತಲೆಡ್ ಸುದ್ದಿ ದಾಂತೆ !
ಕುಡ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಕೋಡೆಲೆನ ಲೋಕೊಗು ಪೋಂಡು
ಮರತ ಮೆಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ಗುರ್ತಲ ಬುಡಂದೆ!

ಇನಿತ ಇಲ್ಲಡ್ ಏರೆ'ಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಪುರುಸೊತ್ತು
ಎಣ್ಣೆರೆಗ್, ಗೆನ್ಪೆರೆಗ್ ಕೋಡೆಲೆನ ಬಿಜಕ್ರೆ ;
ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ಮಯ್ಪೆರೆಗ್ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ದೂಪೆ
ಕಟ್ಟೆರೆಗ್‌ಲಾ ಸಾವುದೋಲು ಬೊಟ್ಟೆರೆಲಾ !

ಇನಿತ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಲಯಿ -ಪಿದಯಿಲಾ ಗಡಿಬಿಡಿ,
ಪುಲ್ಯೊಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟು, ಗವುಜಿ !
"ಪೂವೊಲು ಕುದ್ಪೆರೆಗ್ ಬೀಸತ್ತ್ ಕೂಟುದು ಕೊಣಲೆ!"
"ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ವಂತೆ ಗಂಗರ ಪರ್ಪಲೆ!"

ಬಾಲೆ ಮಯ್ತಿನ ಪಟಿಕೆ ಕುಬಳ್‌ಗ್ ರಟ್‌ಂಡ್! ಅವು
ಕೊರಿನ ಅರ್ಬಾಟೊ ಬಾಣೊಡು ಮಗ್ಲ್ ಪುಟುಂಡು !
ಅಬ್ಬಬ್ಬ ! ಉಂಬೆ ನಡ್‌ಗಾವುನಯೆ ಮೂಲೋಕ !
ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ಆಪೆ ಪದಕ !"

ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಕಾಮಣ್ಣೆ ಪೊತುದಿನಿ ಮುರಾನ್ಯತ್ತೆ ?
ಗೆಂಡ ಮಾಯುನ ದುಂಬು ಪುಸ ಜಾತಕ !
ಉದುರ್ದಿ ಇರೆ ನಿಲಮುಟ್ಟೊಡಾಂಡ ಆ ಜಾಗ್‌ಡ್ದೆ
ಪುಡದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪುಸ ಕೆಂಪು ಕೊಡಿ !

ಬಲ್ಲೆ ಜನೊಕುಲೆ ! ಬಲ್ಲೆ ಆಣುಲೇ! ಪೊಣ್ಣುಲೇ!
ಕಟ್ಟೆ ತೋರಣ! ಪಾಡಿ ರಂಗೋಲೆ ! ಕಂಟೆ ಬೊಟ್ಟೆ!
ಉಂದೇ "ಪುನಃ ಪುನರ್ಜಾಯಮಾನೀ ಪುರಾಣೀ !"
ಉದುರುಂಡು, ಚಿಗುರುಂಡು ! ಅವ್ವೇ ಯುಗಾದಿ !

ಕೊಡಿ - ಮುದೆಲ್ ತೋಜಂದಿ, ಪಿರದುಂಬು ಇಜ್ಜಂದಿ,
ಕೈಕಂಬ ದಾಂತಿ ಈ ಬೋಳು ತಾದಿ !
ಅಯನೊಳೆನ ತಾಳ ಪಾಡೊಂದು ತಾದಿತ ಮಿತ್ತ್
ಪೆಜ್ಜೆಲೆನ ಗುರ್ತು ಒತ್ತುನ ಯುಗಾದಿ !

ಕಲ್ಪೊ-ಕಲ್ಪೊಲು ಯುಗಾದಿಗ್ ಸೊಲ್ಪೊ -ಸೊಲ್ಪೊಲು !
ಒಲ್ಪ -ಒಲ್ಪಲ ಯುಗಾದಿಗ್ ಮುಲ್ಪ - ಮುಲ್ಪ !
ಮುನ್ನೊಡು ಮೂವೊಡು ಈಯೊಡು ಯುಗಾದಿಗ್ ಇಜ್ಜಿ !
ಆಪಿನವೆ ಮಾತಲಾ ! ಪೋಪಿನವು ಇಜ್ಜಿ !

ಈ ಯುಗಾದಿಡ್ ಪುಟುದಿ ಬಾಲೆಗ್ ಪುದಾರ್‌ದಾದ?
'ದುರ್ಮತಿ'ಗೆ ! ಗಾಬು -ಬೂರಡೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ !
ಕರಿಯಿಂಚಿ ಯುಗಾದಿದ ಬಾಲೆ ರೌದ್ರಿ ಅತ್ತೇ?
ಅವು ಇನಿತ ಪುಲ್ಯರೆನೆ ಬಿಜಕ್ರೆ ಆಂಡತ್ತೇ?

ರೌದ್ರಿಗ್‌ಲ ಕೊಡಿ ಉಂಡು, ತುರ್ಮತಿಲ ಮುಗಿವುಂಡು,
ಶ್ರೀ ಮುಖಲ ದುಂದುಭಿಲ ಗೊಬ್ಬರಾಪುಂಡು ;
ಯುಗಾದಿ ಮಾತ್ರ ಎದಗಲಾ ಪೆಜ್ಜೆ ಪಾಡುಂಡು ;
ಅವು ಮುಟುದು ಕೋಡೆ ಇನಿ ಆದ್ ಚಿಗ್‌ರುಂಡು !

೭. ಬಡವು

ಬಂಜಿ ಕಾಯುನ ಬೆಸಿಕ್ ಕರ್ಬ ನೀರಾಪುಂಡು
ಬಂಜಿ ಕೂಗುನ ಸೊರ ಕಡಲ ಗುರೆಪುನಿ ದಿಂಗು,
ಬಂಜಿ ಕಲ್ಕುನ ಕೇಂಡ್ದ್ ಕಲ್ಕಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬರುವೆ,
ರುದ್ರಕಾಳಿನ ವಾ' ನ ಬಂಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಬಲಿಪೆ.

ಬಡವುದ ಎದ್ರ್‌ಡ್ ಶಾಂತಿ ಮಂತ್ರ ಪನಡೆ ಬಟ್ರೇ,
ಬಡವುದ ಕೈತಲ್ ಬಂಡ್ಸಾಲೆ ಪಾಡಡೆ ಸೆಟ್ರೇ,
ಬಡವುದ ನಿರೆಟ್ಟ್ ಕಬಿತೊ ಓದಡೆ ಕವಿಕ್ಲೆ,
ಬಡವುದ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಆಸ್ರಮ ಕಟ್ಟಡೆ ರುಸಿಕ್ಲೆ,
ಬಡವುದ ಸೂಸ್ಕೊಡು ಸತ್ಯದ ಸುದ್ದಿ ಕಲೆವಡೆ,
ಬಡವುದ ಪ್ರಾಂತ್ರೊಡು ನ್ಯಾಯದ ಸಾಸ್ತ್ರ ಕಿಲೆಪಡೆ,
ಬಡವುದ ಬಟ್ಟಲ್‌ಗ್ ಸೊರ್ಗದ ಅಡ್ಯೆ ಬಲೆಸಡೆ,
ಬಡವುಗು ತೋಜಾವಡೆ ನರಕದ ಬಡ್ದ್ ಕಡ್ತಲೆ.
ಬಡವುಗು ಕಣ್ಣಿಜ್ಜಿ, ಬಡವುಗು ಕೆಬಿ ಇಜ್ಜಿ,
ಬಡವುಗು ಕರ್ಲಿಜ್ಜಿ, ಬಡವುಗು ತರೆಲ ಇಜ್ಜಿ,
ಬಡವುಗು ಕೋಡೆ ಇಜ್ಜಿ, ಅಯಿಕ್ ಎಲ್ಲೆಲ ಇಜ್ಜಿ,
ಬಡವುಗು ಬಯ್ಯ ಇಜ್ಜಿ, ಬಡವುಗು ಇತ್ತೆ ಮಾತ್ರ ;

ಬಡವುದ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಬಿ ತರೆ ಮಾತ ಬಂಜಿ ಮಾತ್ರ,
ಬಂಜಿದ ಕಡಲ್ ಕಡೆದ್ ಪುಟ್ಟುನವು ನಂಜಿ ಮಾತ್ರ
ನಂಜುಂಡೆಲಾ ಪರೆರೆ ಪೋಡ್ಯುವೆ ಈ ನಂಜಿ !
ಕೈಲಾಸ ವೈಕುಂಠ ಭಸ್ಮ ಮಲ್ಪು ಈ ನಂಜಿ !

ಬಂಗಾರ್ತ ಓಡಿಲ್‌ದ ಇಲ್ಲಾಕುಲೇ, ಕೇಣ್ಲೆ,
ಬಂಗಾರ್ತ ಕಣ್ಣಾಯನಿ ನುರ್ತಿನ ಬೇತೆ ಅತ್ತ್ -
ಬಡವುದ ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿ ;

ಬಂಗಾರ್ತ ಕವಚದಕುಲೇ, ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಲೆ,
ಬಂಗಾರ್ ತಿನ್ಪಿನಾಯನಿ ಸಿಗ್ತಿನಾಯೆ ಬಡವುನ್ಪಿ ನರ -ಸಿಂಗೆ ;
ಬಂಗಾರ್ತ ಪಿಣೆಡ್ ಸೊರ್ಗದ ಕೋಟೆ ಗೆಂದುನಕುಲೇ,
ನೂದು ಯಜ್ಞದಾಯನಿ ತೊಲ್ತಿ ಮೂಜಿ ಪೆಜ್ಜೆದಾಯೆ
ಮೂಜಿ ಮುನ್ಚಿದಾತಿತ್ತಿನ ಬಡವುದಾಯೆ !
ಬಡವು ಉಪ್ಪಾಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣೊಂದಿ ಮಲ್ಲ ಬಂಜಿದಕುಲೆ,
ಬಡವೇ ನುಪ್ಪಾಯಿನಾಕುಲೆ ನಾಲಾಯಿ ಪಂದುಂಡು ಜೋಕೆ !

೮. ಕೆಡಿ

ಕೆಡಿ - ೧

ಕರ್ತಲೆ ನೋನುದು ನೋನುದು ನೋನುದು
ಬೊಲ್ಪುದ ಕೆಡಿ ಕೊಡಿತ್ಂಡ್
ಜೀವನೆ ಎಣ್ಣ್ದ್ ಎಣ್ಣ್ದ್ ಎಣ್ಣ್ದ್
ದೇವೆರ್ ಪುಟು ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಕೆಡಿ - ೨

ಮನ್ಸಾ! ಗಗನ ಮಹಾಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ದಾಯೆಗ್ ಸೊರ್ಕುಡು ಉರಿಪ ?
ಉದಲ್‌ದ ಮೆಯಿ ತೂಲ,
ಪುಂಚದ ಮೆಯಿಲಾ ತೂಲ:
ಹಾಂಕಾರೊನಿ ಬುಡುದು ನಮೋ ಪನ್ಪ.

ಕೆಡಿ - ೩

ದೇಸಿ ಮಡ್ದಮ್ಮ ಮಗೆ ಲಾರಿದಡಿಕ್ ಬೂರ್ಯೆಗೆ,
ಮಡ್ದಮ್ಮೆ ತೆಗೆಲೆ ದರ್ತೊಂದು ಬುಲ್ತೊಲುಗೆ -
"ರಾಲ್ಸ್‌ರಾಯ್ಸ್ ದಡಿಕಾಂಡ್ಲ ಬೂರ್ಯನಾ ಮಗನೇ,
ಕಟ್ರಲಾರಿಡದಿಟ್ಟ್ ಸಯ್ತನೇ ಮಗನೆ!"

ಕೆಡಿ - ೪

ಬದ್‌ಕ್ ಬೊಳ್ಚಿಲ್ ಪೊಣ್ಣು
ಅಂದ್ ಮಲ್ಪರೆ ಅಯಿನ್
ಈಯಾಂ'ದ್ ಬಜಿ ಅಂಗ್
ಬೋಡೊಂತೆ ರಂಗ್.

೯. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು

ಕಯ್ತ ಕಮಲೊಡು ಕಾರ್ದ ಕಮಲೊನು
ಬಾಯ್ದ ಕಮಲೊಡು ದಿಂಜಾದ್
ಗೋಳಿದ ಇರೆಟ್ಟ್ ಜೆತ್ತ್‌ದಿಂಜಿನ
ಬಾಲೆಗೆದಗಲ ಪುಡೆಡುವೆ.

***

ನಟ್ಟುನಾಯೇಂ'ಡಲಾ ಕೇಂಡಿನೆನಿ ಕೊರ್ಪೆ
ಮಸಣೊಡಿತ್‌ಂಡಲಾ ಯಾಪಲಾ ಮಡಿಯೇ
ಬೂತೊಲೆನ ಉಲ್ಲಾಯೇ, ಪೋಡಿಗೆನಿ ಕಲೆಪೆ
ಇ-ಚಿತ್ರ ನಡಳಿಕೆದ ಶಿವಪಾದೊಗು ಪುಡಡಿಯೆ.

***

ಹಯಗ್ರೀವಾ ಹಯಗ್ರೀವಾ
ಹಯಗ್ರೀವಾ ಪನ್‌ಂಡ
ಪಾಪ ನಿಕಲೆನ್ ತೊರೆದ್ ಪೋವು
ಸೂಳೆ ಬಡವನ್ ಬುಡಿಲೆಕ್ಕ.*

***

ಕುದುರೆಲ್ಲ ಬೊಡ್ಚಿಗೆ ಆನೆಲ ಬೊಡ್ಚಿಗೆ
ಬೊಡ್ಚಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಬಲಿಪ್ಪೆಲಾ
ದೈವೊ ಕೆರ್ಪುನಿಲ ಪಾಪದಕುಲೆನೇ
ಏಡ್‌ದ ಬಾಲೆನಿ ಕಡ್ಪುಲಾ

***

---

* ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವ ಹಯಗ್ರೀವೇತಿ ವಾದಿನಃ
ನರಂ ಮುಂಚಂತಿ ಪಾಪಾನಿ ದರಿದ್ರ ಇವ ಯೋಷಿತಃ - *ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ತೀರ್ಥರು*

ಪ್ರಾಯೋಡು ಹಿರಿಯೆರ್ ಜ್ಞಾನೊಡು ಹಿರಿಯೆರ್
ತಪಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿ ಹಿರಿಯೆರ್‌ಲಾ
ದೊಡ್ಡುಡು ಹಿರಿಯೆರ್ ಆಯಿನಾಕುಲೆನ
ಬಾಕಿಲ್‌ಡುಂತುದು ಕಾಪುವೆರ್.

***

ಪಜಿರ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಪೆತ್ತ
ಪೇರ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು
ಪೇರ್ ಪರ್ಪಿನ ಸರ್ಪೆ
ವಿಸನೆ ಕಕ್ಕುಂಡು.

***

ಪೊಣ್ಣು ತೂಪೊಲು ಪೊರ್ಲುರ್ಯ ಅಪ್ಪೆ ತೂಪುನಿ ದೊಡ್ಡು
ಅಮ್ಮೆ ಆಣನ ಕಲ್ತಿ ಕಲ್ಪು ತೂಪೆ
ಪೈಕಿದಾಕುಲು ಕುಲತ ಮಲ್ಲಪ್ಪು ತೂಪೇರ್
ಬಾಕಿ ಜನ ತೂಪಿನವು ಬಾಯಿ ಚೀಪೆ.

***

ದುಸ್ತುಡ್ದಾವೆರೆ ಮನ್‌ಸಗ್ ಬಿಲೆನಾ?
ಅಂದ್ ಮಗಾ! ಕಡಲ್‌ದ ರಾಜೆ
ಪಟ್ಟೆದಾಯಗೇ ಮಗಲೆನಿ ಕೊರಿಯೆ
ಬತ್ತಲೆದಾಯಗ್ ಇಸ ಕೊರಿಯೆ.

***

ಒಂಟೆಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಮದ್‌ಮೇಂ'ಡ್
ಅಲ್ಪ ಕತ್ತೆಲೆನ ಪದ ಆಂಡ್
ಒಂಜೇನೊಂಜಿ ಪುಗಲೊಂಡ
ವಾ ರಾಗಯ! ವಾಃ ಪೊರ್ಲೇಂ'ದ್ !

***

ಮಂಗೆ ಗಂಗರ ಪರ್‌ಂಡ
ಅಯಿಕ್ ತೇಳ್‌ಲ ತುಬ್‌ಂಡ
ಮೆಯಿಟ್ ಬೂತಲ ಪೊಗಿಂಡ
ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆನೆ ಆವಂದ?

***

ಮಸಣೊಡು ಪುಗೆ ಲಕ್ಕುನ ತೂದು
ವೈದ್ಯಗ್ ಅತಿ ಅಚ್ಚರಿ ಆಂಡ್
ಯಾನಾ ಅಣ್ಣೆನ ಪೋವಂದೆ
ಎಂಚ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತೆಗೆ ಉಂಬೆ ?

೧೦. ಗೌತಮಿ - ಗೌತಮೆ

ಮುಕ್ಕಾಳ್ ಊರು ಸುತ್ತೆರೆ ಪೋಯಿ ಗೌತಮಗ್
ಮೂಜೇನಿ ತೂದು ತರೆ ಕರಡಾಂಡ್‌ಗೆ
ಮೂಜೇನಿ ತೂದು ಉಡಲ್ ಮೆದಿತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ
ಮೂಜೇನಿ ತೂದು ಎದೆ ಅಲಂಕ್‌ಂಡ್‌ಗೆ :

ತನ ತರೆನೆ ತನ್‌ಕ್ ದಿಣ್ಣಾಯಿನ ಜಬ್ಬನಿ ತೂದು,
ಮೆಯ್ ತರೆದ್ ಕುರಿದ್ ನಾರುನ ರೋಗಿನಿ ತೂದು,
ನಾಲ್ವೆರೆ ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಮಸಣೊಗು ಲಕಿನ ಪುಣ ತೂದು,
ಮೂಜೇಕ್ ಪರ್ಯಾರ ದಾನೇಂ'ದ್ ಕೇಂಡೆಗೆ
ತಾನೇ ಪರ್ಯಾರ ನಾಡುವೇಂ'ದೆನ್ನೊಂಡೆಗೆ.

ಹಂಸದ ತುಪ್ಪಿದ ಹಾಸಿಗೆಡ್ದ್ ಲಕ್‌ದುಂತ್ಯೆಗೆ,
ತೆಡಿನಾಂಡ ನೆತ್ತೆರ್ ಉಡೆವಿ ಮೆಯ್ತು ಬೊಡೆದಿ -
ಬಾಲೆನ್ ಬುಡ್ಯೆಗೆ,
ಏಳುಪ್ಪರಿಗೆದ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ನಿ ದಾಂಟ್ಯೆಗೆ,
ನಡ್ಪಿರ್ಲ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲ್ ಊರು ದೇಸ ಪಿರ ಪಾಡ್ಯೆಗೆ.
ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್ಯೆಗೆ, ದೇಸೊಲೆನ್ ಸುತ್ಯೆಗೆ,
ಗುಡ್ಡೆಲೆನಿ ದೊಂಕ್ಯೆಗೆ, ಕಾಡುಲೆನಿ ಪೊಗ್ಯೆಗೆ,
ಜಾತ್ರೆಲೆಡ್ ನಿಗ್ಯೆಗೆ, ಮುನಿಕುಲೆಗ್ ಬಗ್ಯೆಗೆ,
ತಿಕಿತಿಕಿನ ಕಲ್ಲ ಬೊಂಬೆಲೆಗ್ ಕೈ ಮುಗ್ಯೆಗೆ,
ಪಿಂದೇ'ನ್ಪಿನಾಕುಲೆನಿ ನಾಡ್‌ನಾಡ್ದ್ ಕೇಂಡೆಗೆ,
ಉಪಾಸ ಕುಲ್ಲುದು ಮೆಯ್ ಎಲ್ಕೊಟೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆಗೆ,
ಒಂಜಿ ಬಿರೆಲ್‌ಡ್ ಉಂತುದು ತಪಸ್ಸ್ ನೋನ್ಯೆಗೆ,

ಪಗೆಲ್ ಅಳಿದ್ ಇರ್ಲಾದ್, ಇರ್ಲ್ ಅರಲ್ದ್ ಪುಲ್ಯಾದ್,
ಪುಣ್ಣಮೆ ಅಮಾಸೇ'ದ್ ಬೇಸ ಪಗ್ಗು ಆದ್,
ವರ್ಸದ ಚಕ್ರ ಏತೇತೋ ಸುತ್ತು ಕರೆದ್,
ಕಡೆಕೊಂಜಿ ದಿನ ಒಂಜಿ ಮರತಡಿಟ್ ಕುಲ್ಯೆಗೆ,
ಪಿದಯಿದ ಕಂಡಿ ಮುಚಿದ್ ಒಲಯಿದೆ'ನಿ ದೆತ್ತ್ಗೆ -
ಬೊಂತೆಲ್‌ದ ಬಾಣೊಡೊರ ಮಿಂಚಿ ಮಿಂಚಿಂಡ್‌ಗೆ
ಕರ್ತಲೆದ ಗುಲಿ-ಗುಡೆಟ್ ಬೊಲ್ಲು ದಿಂಜ್‌ಂಡ್‌ಗೆ -
ಮೂಜೇಕ್‌ಲಾ ಒಂಜೆ ಬದಲ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್‌ಗೆ.

ಕತೆಕ್ ಕೈಕಾರ್ ಕೆಬಿ ತರೆ ಬಿರಲ್ ಕೊಡಿತ್‌ಂಡ್
ಊರು ಕೇರಿ ಕೊಪ್ಪ ಕೇಳ ದೇಸ ಕೋಸ ಪಂಬುರ್ಂಡ್,
ಬುದ್ಧೆ ಆಯಿನ ಅರಸು ಮಗನ ಪಾದದ ಬರಿಟ್
ಪರ್ಸೆ ಕೂಡುದು, ಹರ್ಸ ಮೀರ್‌ದ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು.
ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಕಿಸಾ-ಗೋತಮಿನ ಕೊರಡ್‌ಕೊಡಿಬುಡುದು
ಸಯ್ತಿ ಬಾಲೆನ್ ದೆರ್ತ್'ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಪೇರೊಂದು,
ಬತ್ತೊಲು, ದೀಯೊಲು, ಬೂರೊಂಡೊಲು, ಕೈ
ಮುಗಿದ್ ಉಂತ್ಯೊಲು,
"ಮೂಜೇಕ್ ಮರ್ದ್ ಪಿಂದಿನ ಓ ತಥಾಗತಾ!
ಒಂಜೇಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪಾಲ ಎನ ಮಗನಿ," ಪಂಡೊಲು.

ಬುದ್ಧೆ ಆಯಿನ ಗೌತಮನ ದುಡಿಕುಲೆಡ್ ಮೆಲ್ಲ
ಅರ್ಲ್‌ಂಡ್ ಒಂಜಿ ಕೆಂಪುದ ಕಮಲ ಎಲ್ಯ.
"ಬಾಲೆ ಬದ್‌ಕಾಗ ಓ ಗೋತಮೀ! - ಆಯಿಕ್ ಬೋಡು
ಸಾವು ತೂವಂದಿ ಇಲ್ಲದ ವಂತೆ ಸಾಸೆಮಿ"

ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲದ ಎದ್‌ರ್ ಕಲ್ಲ್ ಕರವುನಲೆಕ್ಕ
ಒರ್ಲಿಯೋಲು ಪೊಣ್ಜೋವು ಪುಂಡಿ ಸಾಸೆಮಿಗಾದ್
ಕಾಂಟ್ಯೆ ಸಾಸೆಮಿ ಉಂಡು, ಸೈಯಂದಿ ಇಲ್ಲಿಜ್ಜಿ.
ಎಂಚ ಪೋಯೊಲೊ ಅಂಚ ಬತ್ತೊಲು ಸುಗತನ ಬರಿಕ್

ಬುದ್ಧನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕರುಣೆದ ಪೇರ್ ಉಕ್ಕುಂಡ್,
ಪಂಡೆ : "ಮಗಲೇ, ಸಾವು ಮಾತ ಜೀವೊಲೆ ಬಿನ್ನೆ;
ಸಾವುದ ಸತ್ಯ ತೆರಿನಾಯೆ ಸಾವುನಿ ಗೆಂದ್ಯೆ "

ಗೋತಮಿ ಮೋನೆಡೊಂಜಿ ಗಂಟ್ ತೆಲ್ಕೆ ಮೂಡ್‌ಂಡ್,
ಲೋಕೊದ ಬೊಲ್ಪುದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಯ್ಪಿದ ನೋಟ ತಾಂಟ್‌ಂಡ್.
ಪಂಡೊಲು : "ಸರ್ವಜ್ಞಾ, ಸುಗತಾ, ಓ ಬುದ್ಧಾ,
ಈತೊಂಜೆನಿ ಕಲ್ಪರೆಗ್ ಈ ಈತಾಕಿ ಸೊಂದ್ಯನಾ?
ಈ ಈತೆಕ್ ಅರಸ್ತನ ಬುಡ್ಡ್ ಈತೊರ್ಸ ಬೆಂದ್ಯನಾ?
ಸಾವುಗು ಮದ್ದ್‌ಜ್ಜಿ'ನ್ಯೆರೆ ಸರ್ವಜ್ಞನೆ ಆವೊಡಾ?"

ಬುದ್ಧನ ಮೋನೆಗ್ ಒರ ನೇಡ್ ನಿರೆಲ್ ಚೆಲ್ಲ್‌ಂಡ್;
ಪ್ರೀತಿಡ್ ಗೋತಮಿ ತರೆ ಪೂಜಿದ್ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆ :
" ಮಗಲೇ, ಗೋತಮಿ, ಉಂದೇ, ಮನ್‌ಸನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರಂದೆ-
ರೋಗ ಮುಪ್ಪು ಸಾವು ವಾ ಜೀವೊಗುಲಾ ತಪ್ಪಂದ್

ಎಣ್ಣುನಿ, ಗೆನ್ಪುನಿ, ಮನಿಪುನಿ, ಮನ್‌ಸನ ಮನಸ್‌ದ ಗಂಟ್
ಆಯಿಡ್ದಾಪಸರ ಪ್ರಾಣೆಗ್ ಒವು ನೇಡಾ ಅವು ಮನ್‌ಸನ ದುಕ್ಕ.
ನೇಡ್‌ನಿ ನುಂಗ್ಯೆರೆ ಸಿದ್ಧೆರ್ ಬುದ್ಧೆರ್ ಬೊಡ್ಚಿ - ನಿಜ,
ದುಕ್ಕನಿ ದಕ್ಕಾವೊನ್ಯೆರೆ, ಉಲಯಿದ ಪುದೆ ಜಾವಾವೆರೆ,

ಪುಳಿ ಬೆಂಞಣ ಬೊಳ್ನೆಯ್ ಆವೆರೆ, ನಾಡುನೆಬೋಧನೆ
ಸಾಧನೆ ಬೋಡು.
ತೆರೆ ತೆಕ್‌ಂಡ, ನುರೆ ಅಳಿಂಡ, ಉಲಯಿ ಮಾತ ತೆಲಿಂಡ
ಗೋತಮೆನೇ ಬುದ್ಧೆ ಅತ್ತ್ ಗೋತಮಿಲಾ ಬುದ್ಧೆನೆ,
ಅಪಗ ನಿಕ್ ತೆರಿದ್ ಬರು ಮುದೆಲ್‌ಡುಪ್ಪು ಸತ್ಯ:
ಸಾವು ನಂಕ್ ಪಗೆನವತ್ತ್, ಪಗೆನವು ದುಕ್ಕ:
ದುಕ್ಕದ ತಿರ್ಲ್‌ನಿ ತೆರಿಯಡ ಸಾವು ಗೆಂದಿ ಲೆಕ್ಕ."

೧೧. ಬಿನ್ನಯ

ತಿರು ಒಯ್ಯುಲ ಗೆಬಿತ ಮುಟ್ಟ
ಬಿರ್ಸ್ ಬಿರುಸಿ ಬಾಂಗಾಲ !
ನಿನ ಸತ್ಯದ ಬಾಣ ಬುಡುದು
ಎನ ಮಿತ್ಯೊಗು ತಾಗಾಲ !

ಮಣ್ಣ ತಡೆಯಿಡುಪ್ಪು ನನೆತಿ
ತಿರಿಕ್ ಬೊಲ್ಪು ಪತ್ತಾಲ!
ಗುಲ್ಮೆಡ್ ದಿಂಜೊಂದಿತ್ತಿನ
ಕರ್ತಲೆಲೆನಿ ಪೊತ್ತಾಲ!

ಎನ ಕೋಣೆನಿ ಮಲ್ಪುಲ ನಿನ
ಮುತ್ತು ರತ್ನ ಬಂಡಾರ !
ಎನ್ನ ಕೈಟ್ ಕೊರುದು ನಿನ್ನ
ಆವೇಸದ ಪಿಂಗಾರ
ಎನ ಬಾಯಿದ ಪಾತೆರೊಲೆಡ್
ನಿನ ನುಡಿಕಟ್‌ನಿ ದೀಲ !
ಪೊರ್ಲುಗು ಮರ್ಲಾವಂದಿನ
ತಿರ್ಲ್ ಇಸಯ ಪಣ್ಪಾಲ!

೧೨. ಎನ್ನ ರಾಮಾಯಣ

ರಾಮ ದೇವೆರ್ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪನಗ, ಒಂಜಿ ದಿನ,
ಪುಣ್ಣಮೆದ ತಿಂಗೊಳುನಿ ತೂಯೆರ್‍ಗೆ ;
ತೂದು, ಅವು ಬೋಡೂಂದು ಮುರ್ಬೈಡ್ಯೆರ್‍ಗೆ, ಪುರೆಡ್ಯೆರ್‍ಗೆ,
ಅರಮನೆಲ ಪಟ್ಣೊಲಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ತೆರ್‍ಗೆ
ಅರಸುಲೆಗ್ ಮಂತ್ರಿಲೆಗ್ ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತ್ಂಡ್,
ರಾಣಿಲೆನ ಮೋನೆ ಬೊಲ್ಬಟ್ ಕಟ್ಂಡ್,
ಕೈನೆಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ ಕರ್ತಲನೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್ !
ಪುಂಚೊಡತ್ತಿನ ರುಸಿಯೇ ಬರೆ'ದೀತೆ ಉಂದು,
ಒಂಜಕ್ಸರೊಲ ನೆಟ್ಟ್ ಸುಲ್ಲು ಉಪ್ಪಂದ್

೨

ಎಲ್ಯದಗ, ಯಾನ್ ರಾಮಡ್ದ್ ದಿಂಜ ಬುದ್ಯಂತೆ;
ತಿಂಗೊಳುಗ ನೇಸರ್‍ಗ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಂದೆ,
ಈ ನಮ್ಮ ನಿಲೊಟೆ ತಿಕ್ಕುನವು ಬೋಡು ಪಂಡೆ:
ದಾನೇಂದ್ ಕೇನ್ಂಡ, ಒಂಜಿ ದಿನ ಮೀಯನಗ
ಎನ್ನ ತಿದ್ಯಪೆನ ಉರೂಂಟು ಮಿರೆ ತೂಯೆ,
ತೂದು, ಎನ್ನಪ್ಪೆನ ಚಪ್ಪಟ್ ಮಿರೆನಿ ತಿನಯೇಂದೆ,
ತಿದ್ಯಪ್ಪೆನವೆ ಎನ್ಕ್ ಬೋಡೂಂದು ಪಂಡೆ ;
ಪಿಚ್ಚಂಡಿ ಪತ್ದ್, ಬುಲ್ತುದು, ಬೂರ್ದು ಪುಡೆ -ಕೊಂದು
ಜಾಲ್ದ ದೂಳುನಿ ಮಾತ ಮೆಯ್ಕ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆ.

ಎನ್ನ ರಾಮಾಯಣೊಡು ದಾನೇಂಡ್ ಪಿಂಬರಾ? -
ಊರುಲಾ ಕೇರಿಲಾ ಒಂಜಾಯಿಜಿ,

ಎರೆನಲ ಕಣ್- ಮೋನೆ ಮೈಂದಾಯಿಜಿ,
ಏರೆಗ್‌ಲ ತರೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸುಂದಾಯಿಜಿ !
ತಿದ್ಯಮ್ಮೆ ಬತ್ತೇರ್, ರಟ್ಟೆ ಪತ್ ದೆತ್ತೇರ್,
ಬೆರಿಟ್ ತರಿಕಿಟಧ ತರಿಕಿಟಧ ಬೊಟ್ಯೇರ್

೪

ಅವು ಆಂಡ ಪೋವಡ್ -
ಪುಂಚಡುಪ್ಪುನ ರುಸಿಯ, ಬಂಗ್ಲೆಡುಪ್ಪುನ ಕಬಿಯ,
ಏರಾಂಡ ಎನ್ನ ಪಿಟ್ಯಾಕಯಣನ್ ಬರೆಯೆರಾ ?
ಇಜ್ಜಿ; ವಾ ಕಬಿಲ ಎನ ಬಾಲಲೀಲೆ ಬರೆಯಿನ ಇಜ್ಜಿ.
ಇತೆ ನಿಕುಲೇ ಪಣ್ಯೆಗೆ -
ಮಲ್ಲಕುಲು ಮಾತ್ರ ಮುಲ್ಲಾಯಿನವು ಪೊರ್ಲಾ?
ಎಲ್ಯಕುಲು ಲಾಗಿನು ಕೊನ್ತಿನವು ಮರ್ಲಾ?
ಇಜ್ಜಾಂಡ -
ಬಾಣೊಡಿತ್ತಿನ ಬೋಡು ಪಂಡ್ದ್ ಬುಲ್ಪುನ ಬಾಲೆ,
ಕಣ್ಣಾಡಿಡ್ ತೋಜಾಂಡ ಕುಸಿಟ್ ತೆಲ್ಪಿನ ಬಾಲೆ -
ಇಂಚಿ ಬಾಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ರಾಮಾಯ್ಣನಾ ?
ಎನ್ನಂಚಿನಾಕುಲೆಗ್ ಬಜಿ ಪಿಟ್ಯಾಕಯ್ಣನಾ ?

೧೩. ಆಯಿಜಿ ನರಮಾನಿ

ಅಡುಪುಡುಪ್ಪು, ತೂನು ದೆತ್‌ದ್
ಬೇಕಿಲ್‌ಡ್ ದಿವೊನ್ನಡೆ
ತೂಟು ತೂs ತೆಕ್ಕ್‌ಂದ್
ಪಗೆಟ್ ಪಗೆಲ ತೀರಂದ್
ನಿರಮನೆಕ್ಕ್ ದೀಯಿ ತೂವೆ
ನಿನ ಮಾಡ್‌ಲ ನಕ್ಕುಂಡು

ಆಯೆ ಬತ್ತೆ ಉಂಬೆ ಬತ್ತೆ
ಒರಿ ಒರಿಲಾ ಉಂದೆ ನಡಿಯೆ
ಅಲ್ಪ ಬತ್ತೆ ಮುಲ್ಪ ಬತ್ತೆ
ಒರಿ ಒರಿಲಾ ಇಂಚ ನಡತೆ
ಅಪಗ ಬತ್ತೆ ಇಪಗ ಬತ್ತೆ
ಒರಿಒರಿಲಾ ಉಂದೆ ದಡಿಯೆ.

ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್ಡ್ ಉಂತು ಜಂತು
ಸಾಸ್ರ ಸಾಸ್ರ ನಿಗ್ಗ್‌ಂಡ್
ಕಣ್ಣ್ ಮುಚಿದ್ ಕೆಬಿ ಜೆತ್ತ್‌ದ್
ಆಯಗಡ್ಡ ಬೂರುಂಡು

ಆಯ ನುಡಿನಿ ಪೆಜಿದ್ ಪೆಜಿದ್
ಬಾಯಿಪಾಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್
ಬೆತ್ತಡ್ಡೇ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಆಯೆ ಬತ್ತೆ ಉಂಬೆ ಬತ್ತೆ
ಬತ್ತಿನಕ್ಕ ಪೆರಪ ಪೋಯೆ
ಆಯಗೊಂಜಿ ಉಂಬ್ಯಗೊಂಜಿ

ಅಲ್ಪ ಮುಲ್ಪ ಒಲ್ಪ ಒಲ್ಪ
ಆಯಗ್ ಗುಡಿ ಲಕ್ಂಡ್
ಪೂಜೆ ಆಯನ ಗಂಟೆ ನಗರಿ
ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರ ಸ್ತಳ ಪುರಾಣ
ತಂತ್ರದಾರ್ ಮೊಕ್ತೇಸರಿ
ಸೇವೆ ಪಟ್ಟಿ ವಿಧಿ ವಿಧಾನ
ಆಸ್ತಿ ದೊಡ್ಡು ಕೂಡುಂಡ್.

ಆಯೆ ತೇರ್ ಉಂಬ್ಯ ತೇರ್
ಏರ್ಡ್ ಬರ್ಡ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್
ಅಯ್ತು ಬಲ್ಲ್ ನೆತ್ತ ಬಲ್ಲ್
ಒಂಜೆಕೊಂಜಿ ತೊಡಕ್ಂಡ್.
ನೆದ್ದ ಉಂತಿ ಮ್ರುಗೊತ ಮಂಡೆ
ಅಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ ತಿರ್ಗ್ಂಡ್
ಈ ಭಕ್ತಗ್ ಆ ಬಕ್ತಗ್
ಲಟಾಪಟಿಯೆ ಪತ್ತ್ಂಡ್
ಆಯೆ ಮಲ್ಲೆ ಉಂಬೆ ಎಲ್ಲೆ
ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಮಂಡೆ ಮಂಡೆ
ಬಿರು ಕಡ್ತಲೆ ದಂಟೆ ಸೋಂಟೆ
ಬೆಡಿ ದುರ್ಸು‍ಲು ಕೆಡಿ ಬಾಂಬುಲು
ಊರು ಊರು ಪೊತ್ತುಂಡು
ಬೀಡಿ ಬೀಡಿ ತರೆತ ರಾಸಿ
ಖೂರು ಕೇರಿ ಮಜಿತ ರಾಸಿ
ಬಾನ್ ಪುಗೆಟ್ ಮುಚ್ಚ್ಂಡ್

ಆಯೆ ಬತ್ತೆ ಉಂಬೆ ಬತ್ತೆ
ನೆಡ್ಡ ನಡಪುಲೇಂದ್ ಪಂಡೆ
ನೆಡ್ಡ ಉಂತು ನಾಡ ಪ್ರಾಣೆ

ನೆಡ ತಾದಿ ತೂಯಿಜಿ
ಆಯಿಜಿ ನರಮಾನಿ.